

21.4.2011

Valtion kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kiinteistövarallisuuden omistuksen ja hallinnoinnin järjestämistä selvittävä työryhmä**Asettaminen**

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut valtion kiinteistöstrategiassa päätetyn mukaisesti yhteisymmärryksessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa kulttuurihistoriallisesti merkittävää kiinteistövarallisuutta kartoittavan työryhmän.

Toimikausi

2.5.2011 - 31.12.2011

Tausta

Valtiolla on omistuksessaan lukuisa joukko kulttuurihistoriallisia arvoja sisältäviä kiinteistöomaisuuskohteita usealla eri valtion toimijalla. Vuokraustoiminnan piirissä olevat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat käyttökiinteistöt on keskitetty Senaatti-kiinteistöjen hallintaan. Kiinteistöstrategian valmistelun yhteydessä koottujen selvitysten perusteella vastaavanlaista merkittävää valtion omistamaa käyttökiinteistöluonteista kansallista kulttuuriomaisuutta on lisäksi ainakin tasavallan presidentin kanslian, eduskunnan, Suomenlinnan hoitokunnan ja Liikenneviraston omistajahallinnassa.

Oman kategoriansa on kansallisesti merkittävä kulttuuriomaisuus, joka muodostuu valtion budjettivaroin ylläpidettävistä kulttuuri- ja nähtävyyshankkeista. Nämä ovat Helsingin edustalla sijaitsevaa Suomenlinnaa lukuun ottamatta pääosin Museoviraston hallinnassa. Tämän kategorian omaisuus on usein luonteeltaan sellaista, ettei siihen kohdistu valtion tai muun tahon aktiivisista käyttöä tai käyttötarpeita taikka nämä tarpeet ovat vähäisiä tai luonteeltaan muutoin poikkeuksellisia. Kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttämiseksi tämä omaisuus edellyttää kuitenkin omistajaltaan tai suojeluvelvoitteesta vastuussa olevalta taholta investointeja omaisuuden jatkuvana ylläpitona ja usein lisäksi pitkävaikutteisempina peruskorjauksina.

Aiemmin kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttäminen on pyritty varmistamaan hankkimalla omaisuutta valtion omistukseen. Vuosikymmenien aikana käytäntö on kuitenkin osoittanut, että eritoten rakennetun omaisuuden arvojen säilyttämistä parhaiten edistää omaisuuden aktiivinen ja rakennussuojelun kautta ohjattu käyttö. Omistaminen ei useinkaan tuo tähän enää merkittävää lisäarvoa.

Valtioneuvosto on 21.12.2010 periaatepäätöksellään vahvistanut valtion uuden päivitetyn kiinteistöstrategian. Kiinteistöstrategiassa on linjattu, että valtion kulttuurihistoriallisesti arvokkaan omaisuuden kartoittamiseksi valtiovarainministeriö asettaa yhdessä opetusministeriön kanssa hankkeen, jonka tarkoituksena on laatia ehdotus kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kiinteistövarallisuuden hallinnoinnin järjestämisestä omaisuuden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttämiseksi kiinteistöstrategian linjauksien pohjalta. Niiltä osin kuin valtion kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kiinteistövarallisuuden arvojen säilymistä ei voida varmistaa valtion kiinteistövarallisuutta koskevien yleisten omistus- ja omistajahallinnan

keskittämistä koskevien linjausten perusteella, keskitetään tällaiset strategiset omistukset mahdollisimman vähälukuisten valtion toimijoiden hallintaan.

Valtion omistuksessa olevaa kulttuurihistoriallisesti arvokasta omaisuutta ei tällä hetkellä hallinnoida keskitetysti eikä sen osalta ole olemassa valtionhallinnon yhtenäisiä toimintalinjauksia. Osin syynä ovat omaisuuteen ja hallinnon rakenteisiin liittyneet historialliset tekijät, osin se ettei valtion kiinteistöstrategian mukaista keskittämistä ole vielä saatettu loppuun.

Museovirastossa on valmistunut virastokohtainen strategia, jossa viraston omistajahallinnassa olevan kiinteistövarallisuuden hoidon ja hallinnon järjestämisestä on linjattu valtion konsermitason kiinteistöstrategian periaatteiden mukaisesti. Museoviraston strategiassa on otettu myös huomioon jo valtion kiinteistöstrategian valmisteluvaiheessa esiin tullut tarve nyt asetettavalle jatkohankkeelle.

Tavoitteet

Tavoitteena on tehdä ehdotus valtion kulttuurihistoriallisesti merkittävän kiinteistövarallisuuden hallinnan ja hoidon järjestämisestä arvojen säilyttämiseksi jatkossakin ja niin, että omaisuutta samalla hoidetaan mahdollisimman tehokkaasti, tuottavasti ja valtion kokonaisuvarmistuen.

Lähtökohtana on yhtäältä se, että arvokkaan kiinteistövarallisuuden säilyminen turvataan parhaiten siten, että se on jatkuvassa käytössä ja toisaalta se, että kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen varmistetaan asianmukaisesti rakennussuojelun kautta. Omaisuuden osalta tärkeää siten on, että omaisuuden haltija aktiivisesti arvioi, mikä osa sen omistajahalinnassa olevasta kulttuurihistoriallisesti arvokkaasta omaisuudesta on luonteeltaan strategisesti valtion omistuksessa pidettävää, ja mistä osasta omaisuutta voidaan tarvittaessa luopua ja turvata kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen muilla tavoin.

Laadittavan ehdotuksen tulee osaltaan tukea myös lähivuosina edelleen tiukentuvan valtiontalouden kestävä hoitamista ja ottaa huomioon hallinnon järkipäätämiseen ja tuottavuustavoitteiden saavuttamiseen liittyvät kehittämispaineet.

Toimeksiannon mukaisesti ehdotuksessa lähtökohtana tulee olla valtion yleiset kiinteistöstrategiset linjaukset.

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on:

1. luokitella kulttuurihistoriallisesti arvokas omaisuus hallinnan ja hoidon edellyttämiin luokkiin,
2. selvittää ja tarvittaessa kuulla valtion haltijavirastoja ja toimijoita, joilla on hallinnassaan tai käytössään em. olennaista kiinteistöomaisuutta,
3. tehdä tarvittaessa ehdotus niistä valtion kiinteistöstrategiaa täydentävistä linjauksista, joilla varmistetaan valtion kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kiinteistövarallisuuden säilyminen ja kehittämismahdollisuudet. Ehdotuksessa tulee varmistaa omaisuuden asianmukainen hoito ja käyttö sekä kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen ensisijassa rakennussuojelun kautta. Ehdotuksessa tulee arvioida myös kiinteistöomaisuuden yhteiskunnallista merkitystä kansallisuusomaisuutena, niiden säilymismahdollisuuksia sekä kiinteistöjen käyttöä ja ylläpidon rahoitusmuotoja.
4. valtion kiinteistöhallinnon tehostamiseksi tulee arvioida vaihtoehdot omaisuuden keskitämiseksi mahdollisimman vähälukuisille organisaatioille ja tehdä tarvittaessa ehdotukset omaisuuden hallinnansiirroista, haltijavirastojen yhdistämisistä, yhteistyöstä sekä tarvittavista resursseista järjestelyistä saavutettavat hyödyt huomioon ottaen.

Organisointi

Työryhmän puheenjohtajana toimii budjettineuvos Helena Tarkka valtiovarainministeriöstä.

Jäsenet:

Pekka Pelkonen, budjettineuvos, valtiovarainministeriö
 Tuulikki Terho, rakennusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
 Helena Säteri, ylijohtaja, ympäristöministeriö
 Juhani Kostet, pääjohtaja, Museovirasto
 Maire Mattinen, johtaja, Suomenlinnan hoitokunta
 Juha Lemström, johtaja, Senaatti-kiinteistöt
 Anne Puonti, linnanvouti, Tasavallan presidentin kanslia

Sihteerit:

Liisa Munsterhjelm, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
 Ilkka Koponen, hallitussihteeri, valtiovarainministeriö
 Marjatta Erwe, johtava asiantuntija, Senaatti kiinteistöt

Kustannukset ja rahoitus

Työ tehdään virkatyönä. Ryhmän tarpeellisiksi katsomien asiantuntijaselvitysten kustannuksista vastaa valtiovarainministeriö.

Alivaltiosihteeri

Martti Hetemäki

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Hannu Mäkinen

JAKELU

Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet ja sihteerit

TIEDOKSI

Ministeriöt
 Tasavallan presidentin kanslia
 Eduskunta
 Museovirasto
 Suomenlinnan hoitokunta
 Senaatti-kiinteistöt